

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل عملیات پولی و اعتباری

اداره تأمین مالی زنجیره تولید

شیوه‌نامه اجرایی

«تأمین مالی کشاورزی قراردادی»

بسمه تعالی

شیوه‌نامه اجرایی «تأمین مالی کشاورزی قراردادی»

در راستای اجرای ماده ۲۳ «دستورالعمل ارائه خدمات تأمین مالی زنجیره تأمین توسط مؤسسات اعتباری»، به منظور بهبود تأمین مالی سرمایه در گردش زنجیره‌های تأمین در بخش کشاورزی، شیوه‌نامه اجرایی «تأمین مالی کشاورزی قراردادی» در ۱۱ ماده و ۱ تبصره به شرح ذیل به مؤسسات اعتباری ابلاغ می‌شود.

ماده ۱- در این شیوه‌نامه اجرایی، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:

الف. «بانک مرکزی»: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ب. «مؤسسه اعتباری»: بانک یا مؤسسات اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.

ج. «مجری طرح»: متقاضی اجرای کشاورزی قراردادی است که به صورت یک شرکت تولیدی، بازرگانی، دانش‌بنیان، یا در قالب صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی یا یک شرکت مدیریت زنجیره تأمین، با تایید وزارت جهاد کشاورزی فعالیت می‌کند.

د. «تولیدکننده»: اشخاص حقیقی یا حقوقی که به صورت مستقیم یا از طریق تشکل تولیدی معین، بر اساس قرارداد با مجری طرح، به تولید محصول می‌پردازند.

ه. «محصول»: هر نوع محصول خام و فرآوری شده کشاورزی در زمینه زراعی، باغی، دامی، شیلاتی و منابع طبیعی را شامل می‌شود.

و. «کشاورزی قراردادی»: روشی از تولید است که از طریق آن، تولیدکننده از طریق عقد قرارداد با یک مجری طرح، نسبت به تولید محصولات کشاورزی اقدام می‌نماید.

ز. «وزارت»: وزارت جهاد کشاورزی.

ح. «سامانه»: سامانه‌ای که از طرف وزارت جهاد کشاورزی به منظور ثبت قراردادهای کشاورزی قراردادی معرفی می‌شود.

ماده ۲- تأمین مالی در کشاورزی قراردادی مشتمل بر پرداخت به تولیدکنندگان برای کشت و تهیه نهاده‌های تولید، پرداخت به مجری با هدف تکمیل زنجیره ارزش، خرید نهاده‌ها، مواد اولیه، ماشین‌آلات و اقدامات توسعه‌ای و پرداخت در راستای ارائه خدمات آموزشی، فنی، توسعه‌ای، دانش‌بنیان و تحقیقاتی برای ایجاد ارزش افزوده در طرح خواهد بود.

ماده ۳- متقاضی اجرای کشاورزی قراردادی درخواست خود را به منظور اجرای طرح کشاورزی قراردادی به وزارت اعلام و پس از تأیید توسط وزارت به مؤسسه اعتباری معرفی می‌شود.

ماده ۴- به منظور استفاده از تسهیلات برای تأمین مالی سرمایه‌در گردش طرح‌های کشاورزی قراردادی، مجری باید جزئیات کامل طرح از جمله مشخصات و سوابق مجری، نوع فعالیت، شیوه اجرا، مشخصات محصول، قیمت خرید محصول، شرایط و زمان پرداخت و تسویه بدهی به تولیدکننده، میزان تسهیلات مورد نیاز و همچنین رونوشت قرارداد موضوع کشاورزی قراردادی فی‌مابین مجری و تولیدکننده را به مؤسسه اعتباری ارائه کند.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری موظف است قبل از ارائه هرگونه تسهیلات به مجری طرح، نسبت به اعتبارسنجی مجری طرح در چارچوب مقررات مربوطه و همچنین بررسی فنی، اقتصادی و مالی طرح اقدام نماید.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری می‌تواند برای اعطای هرگونه تسهیلات به مجری طرح، وثایق و تضامین را حسب ضوابط و مقررات و به شیوه‌های زیر دریافت نماید:

۶-۱- قرارداد منعقد شده فی‌مابین «تولیدکننده» و «مجری طرح» تأیید صلاحیت شده توسط وزارت به منظور کشاورزی قراردادی، می‌تواند به عنوان وثیقه و تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات اعطایی پذیرفته شود.

تبصره: پذیرش قرارداد به عنوان وثیقه توسط مؤسسه اعتباری، منوط به ثبت قرارداد در «سامانه» توسط مجری و همچنین مشروط به ارائه تائیدیه و ضمانت بازپرداخت اصل و سود تسهیلات اعطایی از سوی یک نهاد تضمین از جمله «صندوق توسعه کسب و کار کشاورزی»، «صندوق کشاورزی قراردادی» یا مؤسسات بیمه است.

۶-۲- در مواردی که مجری آمادگی تودیع وثیقه و یا ارائه تضمین را دارد، اخذ تضامین و وثایق حسب رویه مؤسسه اعتباری و در چارچوب ضوابط و مقررات جاری خواهد بود.

۶-۳- در مواردی که تسهیلات با معرفی مجری و با ضمانت تولیدکننده، به تولیدکننده پرداخت می‌شود، وثیقه و تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات اعطایی، از تولیدکننده اخذ می‌شود.

۶-۴- برای مجریان یا شرکت‌های مباشر دولتی از جمله شرکت بازرگانی دولتی، سازمان تعاون روستایی ایران، مؤسسه جهاد استقلال و شرکت‌های تابعه و شرکت پشتیبانی امور دام که اقدام به خرید قراردادی از کشاورزان می‌نمایند، بانک‌ها می‌توانند با اخذ تضمین از سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تأمین سرمایه در گردش

تولیدکنندگان کشاورزی به صورت پیش پرداخت اقدام نمایند. مجریان و یا شرکتهای مباشر دولتی فوق الذکر ملزم به ثبت قراردادهای و مبادلات خود با کشاورزان در سامانههای مربوطه میباشند.

ماده ۷- چنانچه حسب مفاد قرارداد فی مابین مجری و تولیدکننده، تسهیلات بابت پیش پرداخت کشاورزی قراردادی از طرف مجری به تولیدکننده پرداخت شود، موسسه اعتباری موظف است تسهیلات پرداختی را مستقیماً به حساب تولیدکننده کارسازی کند. در مواردی که حسب مفاد قرارداد فی مابین مجری و تولیدکننده، مجری متعهد به ارائه نهادههای کشاورزی و نظایر آن به تولیدکننده باشد، در این صورت موسسه اعتباری می تواند در ازای دریافت اسنادی که مؤید تحویل نهادههای کشاورزی به تولیدکننده باشد، تسهیلات را مستقیماً به نفع مجری کارسازی نماید. واریز مستقیم منابع اعتباری به حساب تولیدکننده، به ارائه مدارک مثبت تحویل نهادهها و محصولات و یا ایفای تعهدات مندرج در قرارداد و به تناسب ارزش اسناد ارائه شده منوط گردد.

ماده ۸- موسسه اعتباری موظف است تمامی اقدامات لازم را در خصوص اطمینان از صوری نبودن موضوع قرارداد و احراز واقعی بودن آن، ثبت تعهدات در سامانه سمات بانک مرکزی، رعایت مفاد آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان و اشخاص مرتبط و رعایت سایر ضوابط و مقررات بانک مرکزی انجام دهد.

ماده ۹- «مجری» یا «تولیدکننده» می توانند وفق مقررات و ضوابط جاری، از سایر شیوههای تأمین مالی زنجیره تأمین برای تأمین مالی سرمایه در گردش استفاده کنند.

ماده ۱۰- این شیوه نامه، نافی بهره برداری «مجری» یا «تولیدکننده» از سایر خدمات و تسهیلات بانکی در چارچوب مقررات و ضوابط جاری نیست.

ماده ۱۱- سایر موارد مربوط به اقدامات و فرآیندهای ارائه خدمات تأمین مالی که در این شیوه نامه به آن اشاره نشده است، تابع قوانین موضوعه، آیین نامهها، ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی و سایر قوانین جاری در کشور است.

شیوه نامه اجرایی «تأمین مالی زنجیره تأمین در بخش کشاورزی» در ۱۱ ماده و ۱ تبصره در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۸ کمیسیون اعتباری تصویب و هیئت عامل بانک مرکزی نیز، ابلاغ آن به شبکه بانکی کشور را مورد تأیید قرار داد.